LEVA MED VATTEN I VÄNERSBORG

INTRODUKTION

Vänersborgs ömsesidiga samkaraktäriseras av vattnet. Vänern och Göta älv är väl närvarande var man än går.... Det är i alla fall vad en utomstående kan få höra utan att känna staden närmare, och det vi har frågat oss är om det verkligen är så. Trots att Vänersborg är en gammal hamnstad och tidigare huvudort för Vänersjöfarten, kan kontakten med vattnet i stadens kärna uppfattas som begränsad. Stadens hamnyta har också drabbats av översvämning och att hitta lösningar för att minimera skador från höjda vattennivåer är väsentligt.

Vi vill genom detta projekt förstärka vattnets närvaro och samspelet mellan vattnet och den byggda miljön, med fokus på den gamla hamnkanalen. En relation i symbios mellan människan och vattnet samt hanteringen av ökade vattennivåer är centralt. Att aktivera området kring gamla hamnkanalen, för att på så vis stärka den visuella och fysiska kontakten och användningen av platsen kan bidra till att Vänersborg får ett hamnstråk och öppna ytor som främjar sociala möten, delhagande och kunskapsutbyte samtidigt som livskvaliteten kan höjas.

Platsen ligger längs med den gamla hamnkanalen och sträcker sig från Sandens gröna evenemangsområde och Skräddaren i norr till Vänersborgs högstation i söder.

GRÖNSTRUKTUR

I Vänersborg finns det en antal stora grönområden och parker i anslutning till det valda området längs gamla hamnkanalen.

Det är en bristande koppling mellan de olika grönområdena.

KOPPLINGAR OCH BARRIÄRER

I Vänersborg är vattnet ett viktigt element och en viktig del av stadsbilden. Vattnet är nära centrum och den mest centrala platsen med vattenkontakt är gamla hamnkanalen.

Denna analys visar hur vi uppfattar kopplingen till vatten och mer specifikt till gamla hamnkanalen när man rör sig till, längs med och över vattnet.

PLATSANALYS

GENOMSNITTLIG ÅRSNEDERBÖRD

Observerat 1961-1990 (mm/år)

Observerat 2069-2098 (mm/år)

En ökning av den genomsnittliga årsnederbörden och mer intensiva regn kan komma att uppstå i framtiden. Detta kommer att leda till en höjning av vattennivån.

BÅTTRAFIK

Gustahamnen i Vänersborg ligger på Sanden, där finns det också en småbåtshamn och en gästhamn söder om centrala staden.

Vattnet har alltid varit viktigt för Vänersborg som ett sätt att transportera människor och gods. Vikten av vattentransporten har minskat men det finns fortfarande tre hamnar i centrala stan.

KOLLEKTIVTRAFIK

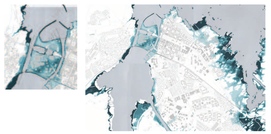
TRAFIK OCH PARKERING

Det finns 2225 parkeringsplatser i centrala Vänersborg varav 1117 är längs med gatorna.

Det finns tre huvudstråg cykelvägar som leder in till centrum och vissa delar av centrala staden är idag bilfri. Huvudgatan används av bilar, men inte för genomfart.

ÖVERSVÄMNING

Den beräknade höjningen av vattennivån är beräknad i 7 zoner. Zon 7 är den aktuella nivån och zon 6 är det område som kommer att påverkas först om vattennivån stiger.

I och med Vänersborgs läge vid den stora sjön Vänern bör också tilläggas att själva vattennivåskillnaden sker under ett förhållandevis lång period så tid finns för att förbereda staden på översvämning.

I gång på:
- 1 (+46.96- +47.16) 1000 år)
- 2 (+46.51- +46.96) 1000 år)
- 3 (+46.18- +46.51) 100 år)
- 4 (+45.85- +46.18) 50 år)
- 5 (+45.45- +45.85) 20 år)
- 6 (+45.15- +45.45) 10 år)
- 7 (- +45.15, normal vattennivå)

VIKTIGT KULTURARV

Vänersborgs stadskärna har ett stort kulturhistoriskt värde och det finns flera byggnader av kulturhistoriskt intresse längs med gamla hamngatan.

BYGGNADSTYPER

Några av fasaderna är inte öppna för allmänheten. Vi har här markerat ut de fasader som vi ser en möjlighet att göra tillgängliga för allmänheten från gatan.

AKTIVITETER UNDER VINTER OCH SOMMAR

Aktiviteterna vid gamla hamnkanalen förändras drastiskt med årstiderna och under sommaren sker betydligt fler aktiviteter.

STRATEGI

Strategierna har utvecklats runt vattnet i fyra olika aspekter:
längs vattnet, över vattnet, mot vattnet och på vattnet. Strategierna kretsar kring hur vi flyttar oss i och använder den byggda miljön i förhållande till vattnet och även hur vattnet när sig i förhållande till den planerade miljön. Utifrån dessa strategier har också olika principer utvecklats som visar på hur man kan implementera strategierna. Dessa presenteras nedan.

KONCEPT

Att leva med vatten handlar om att se möjligheterna som vatten skapar och se på vatten som en integrerad del av staden snarare än något negativt som måste bekämpas.

HÅLLBARA VATTENPRINCIPER

Vattenprinciperna kan tillämpas inom alla fyra strategier och även att visa på hur man kan bädda med vatten på ett anpassningsbart sätt utifrån ledorden retreat, defend, attack.

STRATEGIER OCH PRINCIPER

DESIGNFÖRSLAGET

SAMMANKOPPLADE GRÖNOMRÅDEN

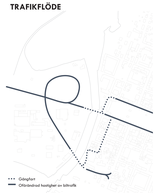
REGNVATTENHANTERING

GÅNG- OCH CYKELVÄGAR

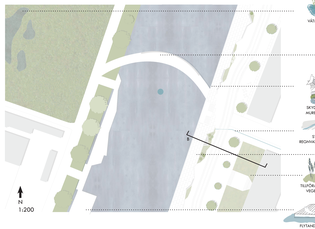

TRAFIKFLÖDE

HAMNGATAN

DEFEND & ATTACK

Våtmark med renande vegetation som absorberar vatten och föroreningar.

Gång- och cykelbro med sittplatser. Formad för att bevara vattenkontakten och de gamla stenmurarna.

Skyddande multifunktionella murelement ger sittplatser och fungerar som ett skydd för byggnader och cykelbanan vid översvämning.

Regnvattenkanal

Infiltrationsbäddad för renande av regnvatten

Infiltrationsbäddad

Flytande brygga med trädgård

BELYSNING

Genom att lysa upp den gamla hamnkanalen kan området bli en plats att tillbringa tid på eller promenera längs med även under de mörkare timmarna av dygnet.

Det förgade året som projekterats på vattnet ändrar färg när vattennivåerna förändras. På detta sätt både belyses vattnet under de mörkare timmarna och man får också en uppfattning om det stigande vattnet.

REGNVATTENKANAL

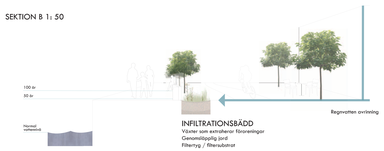
som leder regnvatten avrinning från vägar, tak and regnvattendammar ner till infiltrationsbäddarna vid gamla hamnkanalen. De ger känslan av vatten i staden genom att stimulera många sinnen som ett ej, hörs och känns. Kanalerna kan täckas eller vara öppna och kan ha olika djup och storlek.

SEKTION A 1:150

FLYTANDE TRÄDGÅRD
för produktion av mat och absorbtion och renande av vatten.

SEKTION B 1: 50

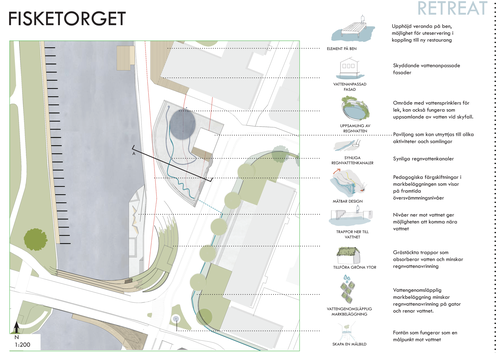

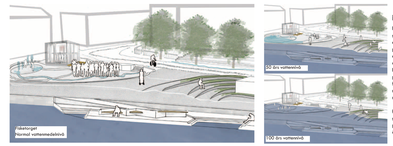

1. Ny gång- och cykelväg
för att få en sammare kontakt med vattnet och för att inte behöva röra sig på nära det trafikgynade bostadshusen.
2. Ny gästhamn
gen gästerna som anländer med båt till staden en mer central entré och skapar ett mer levande område.
3. Nya träd
som fortsätter på den existerande trädraden ner till vattnet för att ge en ledande känsla.
4. Bredding av bro
så mer utrymme för fotgängare att rörа sig på och erbjuder sittplatser med utsikt över vattnet, både mot norr och söder.
5. Våtmarker
renar grundvattnet och verkar fördröjgande vid översvämningar. Också trevligt för rekreation.
6. Ny gång- och cykelbro
ersätter centrum till Sandenområdet och erbjuder sittplatser på vattnet.
7. Uppsamling av regnvatten
vid kraftigt regn och ombyter till vattenkanaler som löper genom staden ner till vattnet.
8. Ny plats för grillning
med grön spridd för skydd mot sol och regn.

FISKETORGET

RETREAT

NIVÅER AV ÖVERSVÄMNING

Fiskatorget och kajkanten längs den gamla kanalen är ett kulturarv i sam har en stor historiskt värde från tiden då platsen fungerade som hamn. De öppna egenskaperna är ett krav för vi vill att bevara p.g.a. dess historiska värde. Funktionen har dock förändrats från en parkeringsplats till en öppen sdrat fyrkant som kan fungera som regnvatten-uppsamling och ett lek- och rekreationsområde med vattenspråkleks.

Kajen är utformad med olika nivåer som ger människor möjlighet att använda platsen under olika vattennivåer men ändå lämnar kajkanten nästan oröird.

SEKTION A 1:100

UPPSAMLING AV REGNVATTEN

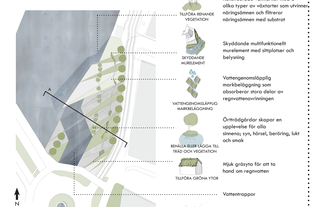
Torget på Fiskertorget är lite nersänkt för att ge möjlighet att samla vatten vid kraftigt regnfall. Här till torget leder också regnvattenkanalen.

JA PARK - NEJ PARKERING

DEFEND & RETREAT

Denna plats, ett stort område intill vattnet, används idag som en parkeringsplats. För att skapa en bättre upplevelse och erbjuda med vatten har parkeringen bort och en våtmark och barfotapark skapas. En vattentrappa och lummig park inte bara renar vatten och lät längs kanalen utan tar också bort en del av ljudet från trafiken.

SEKTION A 1:100

TRÄD OCH VEGETATION LÄNGS VÄGAR

En grön gata är ett ekologiskt hållbart sätt att hantera regnvatten i tätorterna. Man utnyttjar växter och mjuka markytor längs kanterna på gatan för att minska föroreinat regnvatten. Den gröna gatan bidrar också med skuggа och grönska, som en garanti av grönt som skyddar från nordanvindar och trafikens buller. Det förrenar och kyler luften.

VATTENTRAPPOR

Vattentrappor för lek och för att belysa vattnets existens i staden där vattenflödet drivs av sol- och vindkraft.

Vattnet leds ner till en konstruerad våtmark med rengöringsanläggningar.

Elevation från Sanden överblickande den gamla hamnkanalen

IDAG

Elevation från Sanden överblickande den gamla hamnkanalen

DESIGNFÖRSLAGET

Masterprogram Design for Sustainable Development 2014/2015
VÄNERSBORG - Hållbarhetsvisioner för en regionhuvudstad i förändring
Designstudio det 8 / Fördjupningsområde
Alexandra Blennow, Jonatan Westin, Miriam Åroch, Siri Erason, "Leva med vatten i Vänersborg", sida 11 / 11